

LivCom Awards 2011

Soul - Songpa

Město, kde stojí za to žít

LivCom je prestižní mezinárodní soutěž měst, která se zaměřuje na hodnocení kvality života obyvatel a prosazování principů udržitelného rozvoje, tedy rozvoje, který respektuje všechny tři pilíře – ekonomický, sociální a životního prostředí a vytváří tak podmínky pro život budoucích generací. Tato soutěž je i významnou platformou pro vzájemnou výměnu zkušeností a osvědčených příkladů dobré praxe.

V rámci soutěže, která se koná již od roku 1997, se hodnotí přístup měst a obcí k jednotlivým kritériím udržitelného rozvoje, kterými jsou zvelebování krajiny, péče o kulturní dědictví, ekologicky citlivá praxe, zapojování veřejnosti, zdravý životní styl a plánování budoucnosti.

Ceny LivCom Awards jsou pod záštitou United Nations Environment Programme (Program Životního Prostředí Spojených Národů) pod vedením UK Registered Charity (Britská Registrovaná Charita). The LivCom Awards byly založeny v roce 1997 a jejich finálová kola se konala v různých velkoměstech po celém světě.

Letošní ročník této prestižní soutěže hostilo město Soul Songpa.

Letošní ročník byl již patnáctým v pořadí a konal se v jihokorejském Soulu – Songpa - Gu ve dnech 27. až 31. října 2011.

Do soutěže bylo posláno na 350 projektů, do konečného finále postoupilo 77 měst z 26 zemí celého světa (s 60 projekty celých měst, 50 ekologicky udržitelných projektů a 18 projektů zaměřených na získání „stipendia“).

Soutěž, kterou organizuje UNEP sekce pro životní prostředí OSN, je každoročním setkáním měst z celého světa, které se v této oblasti výrazně angažují.

Finalisté letošního roku odrážejí širší geografické zastoupení než kdy předtím. Finále se účastnili zástupci měst z Turecka, Mosambiku, Vietnamu, Malajsie, České republiky apod.

společná fotografie všech starostů, jejichž města postoupila do finále

Finalisté jsou rozděleni do pěti kategorií podle počtu obyvatel. Vedle toho jsou vyhlášeni vítězové v kategoriích ekologicky udržitelných projektů a také finanční cena v hodnotě 10 tisíc liber pro nejnápaditější inovátorský projekt.

Město Chrudim se této světové soutěže LivCom zúčastnilo již popáté a i letošní ročník byl pro naše město úspěšný. Do finálového boje jsme postoupili se dvěma projekty. První z nich „**Zdravé město Chrudim – město, kde stojí za to žít!**“ byl zaměřen na celkový rozvoj města dle daných kritérií, které jsou v souladu s projektem Zdravé město Chrudim a místní Agendou 21.

přebírání Zlaté ceny za projekt Rekonstrukce kostela Sv. Josefa a Klášterních zahrad

Druhý projekt „**Rekonstrukce kostela Sv. Josefa a Klášterních zahrad na Muzeum barokních soch**“ byl zaměřen na uchování kulturního dědictví ve městě a vytvoření nového prostoru pro kulturní a společenské aktivity ve městě s přihlédnutím k původní historii tohoto objektu.

První z projektů byl odbornou komisí oceněn Stříbrnou cenou, druhý získal Zlatou cenu s druhým místem.

Významným je pro naše město i ocenění, které jsme získali za naplňování **kritéria „Zdravého životního stylu“**. **Zde jsme byli ohodnoceni nejvyšším stupněm – Zlatou cenou.** Toto ocenění bylo uděleno na základě prezentací všech finálových měst ve všech velikostních kategoriích (celkem ze 77 měst celého světa). Jedná se především o aktivity v rámci projektu Zdravé město a místní Agenda 21 zaměřené na osvětu v oblasti kouření, zdravého stravování, prevence úrazů, ale i organizace kampaní zaměřených na zdravý životní styl apod.

přebírání Zlaté ceny za dílčí kritérium Zdravého životního stylu

Slavnostního vyhlášení výsledků soutěže se účastnil i mimořádný a zplnomocněný velvyslanec České republiky v Korejské republice Jaroslav Olša.

společná fotografie českých starostů a primátorů s českým velvyslancem v Koreji

Starosta města Petr Řezníček, jako zástupce České republiky a Evropy, byl vyzván k **podpisu Deklarace LivComu** společně s Alanem Smithem (ředitel LivCom – UNEP), starostkou města Songpa – Gu, představitelem budoucího pořadatelského města Al Ain z Dubaje a zástupcem Rady města Songpa – Gu.

Deklarace by měla vytvořit nový ideologický rámec pro Zemi a její obyvatele. Přítomní se zavázali, že se budou snažit vykonávat místní politiku tak, aby nezatěžovala životní prostředí městského systému a budou podporovat globální myšlení prostřednictvím lokálních akcí. Tyto lokální akce vycházejí z kritérií LivCom :

- budeme podporovat zachování ekologicky významných míst a udržovat harmonii mezi umělou a přírodní krajinou, zlepšovat kvalitu života obyvatel města
- chránit historické památky, podporovat tradiční i novodobé umění
- podporovat udržitelný rozvoj ve všech jeho oblastech, posilovat mezinárodní spolupráci v této oblasti
- zapojovat veřejnost a všechny cílové skupiny do rozvoje města
- zlepšovat a udržovat zdraví obyvatel, připravovat osvětové akce zaměřené na zdravý životní styl
- realizovat plány města s ohledem na ochranu životního prostředí

podpis společné Deklarace

prezentace celoměstského projektu před odbornou porotou

společná fotka českých měst, která byla zastoupena ve finále se starostkou města Songpa – Chrudim, Jihlava, Tábor, Kladno

Více informací o soutěži naleznete na www.livcomawards.com
a [HTTP://KODLCR.RAJCE.IDNES.CZ/CHRUDIM_V_SOULU - SONG PA 10 2011](http://KODLCR.RAJCE.IDNES.CZ/CHRUDIM_V_SOULU_-_SONG_PA_10_2011)

Stručná charakteristika finálových projektů

Ministerstvo životního prostředí

Zdravé město Chrudim – město, kde stojí za to žít“

Město Chrudim se v roce 2001 zapojilo do Projektu Zdravé město, který zastřešuje Světová zdravotnická organizace a stalo se tak členem Národní sítě Zdravých měst České republiky. V rámci projektu Zdravé město jsou uplatňovány principy udržitelného rozvoje a aktivního zapojování veřejnosti do diskusí o současných záměrech i o místní či regionální budoucnosti. **Jako nástroj při tom využíváme místní Agendu 21.**

V rámci projektu Zdravé město a místní Agenda 21 **zapojujeme širokou veřejnost, různé cílové skupiny do rozvoje města.** Vytváříme místní podmínky pro život a řešíme místní problémy související se zdravím a kvalitou života v souladu s udržitelným rozvojem. Pro zapojování veřejnosti se snažíme vždy volit vhodné metody a formy (plánovací setkání, veřejná projednání, ankety, dotazníky apod.). Občané se stávají spoluvůdci projektů.

Tradičně každý rok má veřejnost možnost zúčastnit se **veřejného projednání Desatera problémů města Chrudim.** Letos jsme nově připravili speciální modul pro mladou generaci „**Desatero problémů očima mladé generace**“. Smyslem celé akce bylo nabídnout mládeži ve městě možnost ovlivnit cestu budoucího rozvoje města Chrudim.

Hlavním plánem, který zachycuje vizi města, ke které postupně směřujeme, je strategický plán rozvoje města. Plnění cílů strategie vyhodnocujeme prostřednictvím indikátorů ekologická stopa města a spokojenost obyvatel s místním společenstvím. Město Chrudim má zpracovány i odborné koncepce – Zdravotní plán města Chrudim, plán Bezpečné komunity, Komunitní plán sociálních služeb a pomoc, plán EMAS, plán odpadového hospodářství. I tyto odborné koncepce vznikaly stejným způsobem – tzn. komunitním, kde opět byly zapojeny všechny

cílové skupiny. V průběhu roku jsou tyto strategické dokumenty aktualizovány ve spolupráci s veřejností, partnery i odborníky tak, aby na sebe navazovaly a všechny směřovaly k naplňování zásad udržitelného rozvoje.

V roce 2009 přijalo město Chrudim Aalborgskou chartu a Aalborgské závazky.

Město Chrudim ve spolupráci s firmami řeší **využití starých brownfields** pro realizaci nových firemních objektů, včetně kompletní infrastruktury. Brownfields jsou obsaženy v územní plánovací dokumentaci.

Chrudim je městem, které má velmi bohatou kulturní tradici, na kterou nyní navazujeme. Připravujeme v průběhu roku mnoho kulturních a společenských aktivit a programů, které svým zaměřením přesahují hranice města i regionu. Svě místo v programu mají i akce, které se zaměřují na podporu kulturních a řemeslných tradic.

Chrudim lze charakterizovat jako jednu z nejkvalitnějších a největších městských památkových zón ve východních Čechách. Městská památková zóna byla vyhlášena v roce 1990, má zachovanou středověkou strukturu s památkově významnou zástavbou se starými hradbami. Historické jádro si zachovalo funkci městského centra.

Vyznaným projektem, který řeší zachování původního historického dědictví je **rekonstrukce kostela sv. Josefa. Kostel bude sloužit jako Muzeum barokních soch.**

Město má na svém území rozsáhlé parky. Rozsáhlým projektem, který byl zaměřen na umělou krajinu, byl projekt zabývající se **revitalizací náhonu procházejícího historickým centrem města.**

Z hlediska přírodní krajiny jsou pro město Chrudim významnou lokalitou **Rekreační lesy Podhůra.** Z geologického hlediska se jedná o evropsky výjimečnou lokalitu, neboť se v nich nachází zbytky pobřeží druhohorního moře, staré 95 mil. let. V nedávné době byly lesy převedeny do kategorie lesů příměstských a lesů se zvýšenou rekreační funkcí. V celém areálu „Rekreačních lesů“ je kombinována přirozená obnova lesa s obnovou umělou. Rekreační lesy na Podhůře se mohou pyšnit i

světovým unikátem – rozhlednou Bára. V komplexu rekreačních lesů se nachází hřiště pro děti, tělocvična pro děti i pro dospělé, lezecká stěna a lanové centrum Podhůra.

Velkým projektem, který řeší vylepšení původní krajiny na místo, které zlepšuje kvalitu života obyvatel v centru města, je **rekonstrukce Klášterních zahrad.**

Na území města se nacházejí i chráněná přírodní území a přírodní památky. Svě místo v tvorbě krajiny mají památné stromy. I v péči o životní prostředí jsou využívány dobrovolnické aktivity.

Město Chrudim je v České republice prvním úřadem, který získal koncem roku 2009 certifikaci systému EMAS – systém environmentálního managementu a auditů.

Velká část aktivit Zdravého města a místní Agendy 21 je věnována osvětě, prevenci a ekologické výchově všech věkových skupin.

Naše město se zaměřuje i na problematiku zdraví. Projekty vycházejí ze stanovených priorit, které jsou zakotveny ve **Zdravotním plánu města.** Cílem je vytvořit základy pro systémovou podporu zdraví.

Pro vyhodnocení zdravotního stavu obyvatel města jsou nastaveny standardizované indikátory, které každý rok ve spolupráci s odborníky vyhodnocujeme.

Městu Chrudim byl v listopadu 2009 udělen **titul Bezpečná komunita.**

„Rekonstrukce Kostela Sv. Josefa a Klášterních zahrad“

Projekt řeší rekonstrukci vlastního objektu kostela a parterové úpravy přílehlých částí pozemku.

Projekt Muzea barokních soch v Chrudimi vychází z tradice barokního sochařství, které v Chrudimi od počátku do poloviny 18. století patřilo ke špičce umělecké tvorby Čech. Komplex Kapucínského kláštera s dominantním objektem kostela sv. Josefa je přímou součástí centra města Chrudim. Objekt kostela sv. Josefa se tak po 50 letech prázdnoty a devastace stane městskou kulturní institucí a svou expozicí zaměřenou na venkovskou barokní plastiku přesáhne regionální význam.

Revitalizace kostela Sv. Josefa i přílehlých Klášterních zahrad vychází ze strategických dokumentů města i z Regulačního plánu památkové zóny. Na rekonstrukci celého tohoto objektu byla získána dotace ze zdrojů EU.

Projekt rekonstrukce kostela i Klášterních zahrad je realizován podle projektu architekta Romana Brychty z pražské architektonické kanceláře PROJEKTIL ARCHITEKTI s.r.o.

Inspirací pro architektonické řešení byl význam kapucínského prostého života ve víře a službě.

Komplex Kostel Sv. Josefa a konvent byl postaven podle typového projektu Itala Antonia z Pordenone. Na jihu areálu stojí kostel, východně od něho byly obytné budovy konventu. Ty vytvářely tři křídla, obklopující rajský dvůr se studnou uprostřed. Okolo rajského dvora byly ochozy. Stavba kostela byla zahájena v roce 1662 a v roce 1665 byl kostel vysvěcen. Jeho délka je 34 metrů, šířka více než 10 metrů a šířka presbytáře skoro 6 metrů.

Jako církevní komunita zanikl chrudimský kapucínský klášter po druhé světové válce, když z něj odešli poslední příslušníci řádu.

V současné době byly objekty adaptovány a kostel bude sloužit jako Muzeum barokních soch.

Hlavním cílem Muzea barokních soch je připomenutí barokního období a začlenění města Chrudim do kulturní mapy Čech a střední Evropy.

Provozně je objekt kostela rozdělen na dva hlavní provozy. V prostoru hlavní lodi kostela a přílehlých prostorech je Muzeum barokních soch. Část tohoto prostoru

(presbyterium) je využíván jako obřadní síň. Sklepní prostory jsou připraveny pro další kulturní aktivity. Je zde vybudováno sociální zázemí pro návštěvníky a invalidy, technická

místnost s kotelnou, ostatní prostory jsou ponechány volné. Hlavním záměrem využití kostela sv. Josefa je jeho multifunkční využití.

Klášterní zahrady jsou součástí komplexu bývalého kapucínského kláštera, který byl založen v 2. pol. 17. století těsně za městskými hradbami královského města. Dnes jsou součástí Městské památkové zóny Chrudim. Mezi hradbami a řekou se nalézá městský turistický okruh „Zlatá stezka“.

Inspirací pro revitalizaci a architektonické řešení byl historický vývoj kapucínských zahrad a morfologie krajiny. Klášterní zahrady se obecně skládaly se čtyř hlavních částí a to z užitkové zahrady, štěpnice = ovocného sadu, rajského dvora a hřbitova řeholníků. Rekonstrukci se snažíme navázat na toto historické členění a zároveň vytvořit moderní pobytový park s veškerou soudobou vybaveností. Morfologie pozemku zahrad pomáhá vytvořit přirozené hranice jednotlivých částí. Hlavní důraz je kladen na původní prostor zahrad.

Provozně je zahrada dělena na čtyři hlavní části:

1. **vstupní prostory** - dostupnost klášterních zahrad je pro návštěvníky umožněna příchozím ze čtyř stran. Cesty slouží k procházení, k odpočinku, relaxaci, či vyhlídce.
2. **plato** – zde jsou soustředěny všechny aktivity kryté mohutnými korunami soliterních stromů. Je zde relaxační objekt pro nejmenší děti, hřiště na petanque a parket. Hry, hudba a šumění listů v korunách vysokých stromů definuje plato jako zahradu sluchových vjemů.
3. **štěpnice s promenádou a korzem** – štěpnice je koncipována jako vzrostlá louka s ovocným sadem, políčky mezi stromy a vodním prvkem. Ovoce ze stromů, byliny, chladná voda ze studny definují ŠTĚPNICI jako zahradu chutí.

V závěru štěpnice je položené „sluneční“ korzo. Korzo a promenáda na hranici mezi platem a štěpnicí jsou propojeny komponovanými parkovými cestami, které optimálně kopírují tvar terénu a svým jemným zakřivením vybízejí k volné a pomalé procházce.

4. **rozárium** tvoří uzavřený prostor mezi hradební zdí. Malá intimní růžová zahrada plná drobných květů, stříhaných plotů tvarovaných záhonů – ROZÁRIUM jako zahrada vůní a barev.

Celková výměra klášterních zahrad činí 12 003 m². Rekonstrukce klášterních zahrad v Chrudimi řeší obnovu a založení nových vegetačních prvků na jejich území. Ponechávané dřeviny jsou vybrány na základě jejich aktuálního zdravotního stavu a estetické hodnoty. Zejména staré ovocné dřeviny vytvářejí neopakovatelnou atmosféru a přispívají k autentickému „genia loci“.

Do původní štěpnice byla provedena dosadba původních odrůd ovocných stromů v návaznosti na novou podobu a funkci této části. Cílem je vytvořit vzdušný prostor s historickou vazbou na původní klášterní zahradu – štěpnici.

Sortiment ovocných stromů vychází ze stávajících druhů – jablonoň, hrušeň, švestka, třešeň a meruňka. Na celé ploše ovocného sadu – štěpnice je založena květnatá louka. Použití květnaté louky v podrostu, stejně jako výběr původních odrůd nově vysazovaných ovocných stromů navazuje na tradiční pojetí ovocných sadů.

Do centrálního platu jsou zasazeny vzrostlé soliterní listnaté stromy v nepravidelném „nahodilém“ sponu - platan, lípa srdčitá, javor mléč, jírovec maďal, liliovník a okrasné jabloně a okrasné hrušně. Okrasné druhy ovocných stromů navazují na tematiku produkčních klášterních zahrad, svým měřítkem doplňují prostor vysokých vzrostlých stromů, výrazně působí svým květem i okrasným plodem. Vysoké dlouhověké dřeviny poskytnou velké mlatové ploše žádoucí stín, vytvoří důstojnou atmosféru v pozadí budovy kláštera a přirozeně rozčlení víceúčelový prostor.

Téma léčivých a aromatických rostlin bezesporu patří k tradici klášterních zahrad. Bylinkové záhony jsou navrženy na korzu.

Prostor Klášterních zahrad je upraven pro všechny věkové skupiny a jak zahrady tak i kostel Sv. Josefa zajišťují prostor pro společenské události.